

S planin Predarlskih.

Zanimiv utegne našim bralcem biti posnetek iz prijateljskega pisma od 13. t. m., ki ga je dr. Bleiweis dobil iz Gehra nad Andelsbuch-om v Predarlskem (Vorarlbergu) od prečastitega gosp. Mesarja, ki je kot prvomestnik prve Kranjske sirarske združbe blagovoljno prevzel misijo družbe kmetijske ter šel ondašnje sloveče sirarske naprave ogledat na korist našim domačim sirarijam.

Prijazno sprejet od tajnika ondašnje kmetijske družbe gosp. Ratz-a in podučen od prednika imenitne Dornbirnske mlekarije gosp. Salzman-a, je hitel gosp. Mesar na planine, da vidi ondašnje mlekarsko in sirarsko gospodarstvo, in „ravno s te prijazne višave planinske „Gehra“, ki je Eldorado Predarlskega sirarstva — piše gosp. Mesar — sporočam Vam in drugim prijateljem svojim presrčen domoroden pozdrav. Vidim tukaj pač umniše planinsko gospodarstvo — kamnje na kupe naloženo — grmovje iztrebljeno — gnoj raznešen — gnojnico iz hleva in pomije iz sirarske kuhinje vkup v jamo nabirane in po planini razlivane. — Sir „Grojer“ delajo tukaj; mislim, da sem do zadnje pičice vse potrebno videl in si zapomnil, — da! še iz siratke neko sladčico delajo, ki jo v trde kepe stlačijo ter na kruh s surovim maslom mažejo in tudi kot mečivni pripomoček zoper kašelj zelo hvalijo. Tukajšnji sirar je prav umen človek, tudi njegov jezik je umevniši memo prejšnjih. Zato mislim, da sem do konca izšolan ter mi ni treba hoditi še v Bavarske planine „Allgäu“, kakor sem pred napeljano imel, dokler nisem na te planine prišel, kar bi bilo pa zdaj res odveč, ker sem tukaj veliko časa tudi na ponavljanje obrnil. Le še v Reutte grem in Berau, kjer je neko društvo za skupno prodajo od nekaterih tukajšnjih družeb pridelanega sira, kjer se tudi s to vravnavo za kak enak prihodnji primerljaj seznaniti morem, toliko bolj, ker je računstvo tega društva tudi od ministerstva pripoznano in pohvaljeno“.

Kratke te črtice kažejo, kolike koristi more naši deželi doiti od tega potovanja, ko se bode to, kar je naš rodoljub videl in skusil na planinah, o mlekarstvu in sirarstvu slovečih, vpeljalo na naše domače. Zato dobro došel zopet v domovino našo, mili rodoljub!

Čbelni sejmi na Kranjskem.

4. avgusta smo čbelarji Gorenski v Kranji imeli sejm za čbele. 10 voz panjov je bilo na ogledu. 3 vozovi so bili iz starih Fužin Bohinjskih pripeljani; kupčija je bila navadna. Čbelar barona Rothsčütza jih je nekaj prevzel, prejšnji teden pa tudi v Bohinji od g. Porente 3 vozove po 40 panjov. 1. avgusta pa se je 13 vozov čbel prodalo, voz po 94 do 100 gold., v Št. Vid nad Ljubljano so jih 2 voza peljali.

Nikjer drugod v Avstriji ni sejmov za čbele. To je imenitno za naše Kranjsko narodno gospodarstvo, da so čbelni sejmi v Kranji in na sv. Lorenca in Šmarni dan na Igu. Na Igu je čbelna barantija živahna, pa tudi še zelo zvižajna. Čbele in mešetarji so opijaneni, vendar Ižanske čbele so navadno bolj srčne, Gorenške pa bolj pridne.

Letošnja letina

je v vsem našem cesarstvu komaj srednja; — na Rusovskem je žitni pridelek obilen; — posebno plodna je letina bila v Ameriki; — pridelek svile (žide) na Laškem ni po volji. — Turška goveja kuga je desetino goveje živine pobrala na Ogerskem; tudi na Hrvatskem je naredila veliko škodo in jo še zmirom dela.

Znanstvene stvari.

Poročila o Matičinih zborih.

Poročilo o XXVIII. skupščini Matičinega odbora

17. julija 1873.

(Konec.)

Vsled odborovega sklepa pri zadnji skupščini se je pričelo trudapolno in neprijetno tajnikovo delo, ki mu je bilo naloženo ozir tirjanja zaostalih Matičnih doneskov.

Razposlalo se je pod 8. decembrom 1872. leta deloma naravnost, deloma po poverjenikih 445 opominjalnih pisem z naslednjim sklepom:

„Vljudno Vas toraj z ozirom na odborov sklep, da se zбриšejo oni, ki zaostalih doneskov ne plačajo do konca tekočega leta, prosimo, da do 31. januarija 1873. leta Matici s poštno nakaznico pošljete omenjeni znesek, ali ga pa gosp. poverjeniku oddaste; — v prihodnje pa vsako leto vsaj do 30. junija plačate donesek, da tudi Matica more redno izdajati in plačavati knjige“.

Vspeh ali nasledek teh 445 pisem je bil jako različen. Naj navedem slav. odboru nekoliko taci razlik:

1. Večina tirjanih društvenikov so zahvalivši se za spomin plačali zaostalino, zlasti iz vrste letnikov.

Ustanovnine je — povrh šteto — na dolgu še blizo 1000 gold. in to primeroma največ iz Trsta.

2. Nekteri društveniki so molče radi plačali dolg.

3. Nekteri so bili z opominom razžaljeni tako, da so sicer — se ve da neradi — plačali dolg, a tudi dali izbrisati se iz Matice.

4. Dobil se je še celó, ki ni nič hotel plačati in je bil tako predrzen, da mi je skoro vse prejete knjige nazaj poslal; eden je za one knjige, ki si jih je pridržal, zahteval račun; ta se mu je poslal, a dotičnega zneska 7 gold. 60 kr. do danes le še ni v blagajnico.

5. Našli so se, ki so tajili, da so prejeli Maticne knjige za vsa leta, ali rekli, da niso dolžni za toliko let, kakor so bili tirjani, toraj upravnistvo dolžili nereda ali celó nepoštenosti; bilo je treba, mnogo razjasnovalnih in dokazovalnih dopisov.

Med te se štejejo 4 Begunjski dolžniki (eden dolžan 12 gold., trije po 14 gold. in pa dopisi Lovr. Stepišnika, poverjenika slovensko-bistriškega). Če slavni odbor želi, preberem mu zanimive poverjenikove dopise in potem moje odpise: (Brala sta se le dopis in odpis g. Hrenu, Begunjskemu poverjeniku.)

6. Pripetile so se, žalibog, še druge žalostne dogodbe, katerih ne bi omenjal, ako Maticina blagajnica ne bila bi tako občutljiva, da ne trpi nobene napake. Naj to ob kratkem, vendar dosti jasno povem. So udje, ki so redno plačevali, a poverjeniki njihovih doneskov niso redno odpošiljali; je še poverjenik, ki jih celó ni poslal — vsaj vseh ne in je tako prav za prav on dolžan Matici. Koliko danes znaša ta dolg, kažejo moji dopisi in računi, katerih se je nabral že precej debel zvezek.

7. V poslednjo vrsto pa štejem one, ki se niso ganili na nobeno stran; nekteri teh so pomrli, pa njihova smrt ni bila naznanjena Matici; — nekteri pa — vem da živé, — a ugasnili so za Matico, ker jih poštenost še toliko ni naganjala, da bi bili, če dolga niso hoteli ali mogli plačati, vsaj odgovor dali na prijazni dopis od 8. decembra 1872. leta.

8. Poslednjič naj bodo omenjeni oni, ki jih je g. dr. Vošnjak lani na večer pred VIII. občnim zborom bil zapisal v Matico. Spolnile so se g. dr. Vošnjakove besede, ki jih je govoril o teh letnikih, namreč: „nekaj jih bode pa izmed teh vendar le ostalo pri Matici“.